

Argument

În România a fost publicată, mai cu seamă de-a lungul ultimilor ani, o bogată colecție de lucrări de pedagogie generală, sau cărți care explică reforma educației și implicațiile sale asupra activității de învățare desfășurate la nivelul clasei de elevi. Ceea ce literatura de specialitate nu acoperă decât parțial, sunt acele lucrări care să explice profesorilor de diferite specialități cum se pot aplica principiile generale ale didacticii la diferitele discipline de învățământ. Prin publicare acestei cărți, autorii săi încearcă să aducă o cât de modestă contribuție în acest sens.

Așadar, această lucrare nu are pretenția de a fi o metodică a predării istoriei și cu atât mai mult o carte de pedagogie. Ea este rezultatul unei îndelungate experiențe teoretice și practice acumulate de autorii săi atât în predarea istoriei, cât și în cursurile susținute vreme de aproape zece ani în profesoriilor de istorie implicați în activități de formare, atât în România, cât și pe plan internațional. Sperăm să punem astfel în îndemâna colegilor noștri un instrument de lucru util, care să-i ajute să înțeleagă mai bine atât evoluțiile înregistrate în predarea istoriei în Europa ultimilor ani, cât și implicațiile pe care aceste schimbări le au asupra activității lor de zi-cu-zi. Credem că, alături de autorii altor lucrări citate, putem susține efortul profesorilor de istorie de a contribui la formarea cetățeanului viitoarei Europe unite. Căci, ceea ce vom încerca să demonstrăm în paginile ce urmează este că viitorul istoriei ca disciplină de învățământ depinde de capacitatea noastră, a profesorilor, de a răspunde exigențelor și provocărilor de tot felul ale începutului mileniului III.

Ideea de a scrie această carte s-a născut pe parcursul aplicării proiectului „Predarea istoriei și educația pentru cetățenie democratică în România”, proiect cofinanțat de Ministerul de Externe al Olandei prin programele MATRA și implementat de Asociația Europeană a Profesorilor de Istorie – Euroclio și de Centrul Educația 2000+. Lucrarea este structurată în două părți distincte, care încearcă însă să se completeze reciproc.

O primă parte este dedicată descrierii cât mai exacte și mai simple a transformărilor petrecute în sistemului românesc de învățământ în ultimul deceniu și a implicațiilor acestora asupra disciplinei istorie. Încercăm, apoi, să surprindem noile roluri ale profesorului de istorie și să sugerăm câteva modalități de eficientizare a activității acestuia din perspectiva proiectării lecției de istorie, a organizării învățării, a predării din perspectivă multiplă, a utilizării manualului la clasă și a evaluării rezultatelor școlare. De asemenea, încercăm să punem la îndemâna colegilor noștri cât mai complete sugestii bibliografice care să clarifice sensul schimbării în educație, precum și o bogată listă de surse electronice de informare (website-uri de profil).

Cea de-a doua parte, are un caracter profund aplicat și conține proiecte ale unor activități de învățare concrete, organizate tematic. Acestea au meritul de a nu fi simple creații artificiale, ci exerciții autentice, proiectate și utilizate la clasă de chiar autorii lor. Activitățile de învățare cuprinse în această parte a lucrării demonstrează calitatea deosebită a autorilor acestora, excelenți practicieni, dar și deținători ai unei solide înțelegeri a sensului schimbării în educație. Aceste activități se constituie astfel în argumente forte de natură să demonstreze că schimbarea în domeniul predării istoriei nu este numai necesară, dar și posibilă.

Prezentarea proiectului

Predarea istoriei și educația pentru cetățenie democratică în România

Scopul proiectului este să contribuie la realizarea unor schimbări majore în domeniul predării istoriei și a educației pentru cetățenie democratică, subliniind importanța valorilor păcii, stabilității și democrației. Proiectul sprijină eforturile de pregătire a sistemului educațional din România pentru a atinge standardele europene.

Obiectivele proiectului:

- să faciliteze înțelegerea noii abordări curriculare pentru predarea și învățarea istoriei în România;
- să promoveze valorilor susținute de noul curriculum, precum: toleranța, înțelegerea reciprocă, democrația;
- să dezvolte materiale didactice direct utilizabile în predarea și studierea unor teme de istorie oferind posibilitatea introducerii unor noi abordări metodologice;
- să pregătească profesorii implicați în proiect pentru utilizarea noilor materiale și metodologii la clasă și să îi abilitizeze ca formatori și persoane - resursă la nivel local;
- să consolideze Asociația Profesorilor de Istorie din România, facilitând afilierea acesteia la EUROCLIO.

Grupuri țintă:

Profesori de istorie, autori de manuale și materiale didactice, formatori, specialiști în elaborarea curriculumului, elevi.

Activitățile proiectului:

- întâlniri pe plan local ale echipei din România;
- întâlniri management de proiect ale celor două echipe din Olanda și din România;
- seminarii de formare a profesorilor;
- elaborarea pachetului educațional;
- publicarea pachetului educațional;
- constituirea (și Adunarea Generală) Asociației Profesorilor de Istorie din România APIR-CLIO;
- sesiuni de diseminare a proiectului;
- diseminarea pachetului educațional;
- participarea la activitățile pe plan internațional a profesorilor implicați în proiect;
- monitorizarea profesorilor de istorie.

Rezultate:

a. Pachet de resurse didactice pentru predarea istoriei și a educației pentru cetățenie democratică în România:

- materiale novatoare și disponibile pentru utilizarea directă în clasă, fiind însoțite de recomandări pedagogice.

b. Formarea de cadre didactice:

- 50 profesori de istorie sunt formați în cadrul proiectului;
- aproximativ 500 cadre didactice formate pe termen lung, ca urmare a efectului de multiplicare în diferite regiuni din România;
- materiale din cadrul proiectului vor fi utilizate în procesul formării inițiale și continue a cadrelor didactice;
- în fiecare an, noi cadre didactice vor fi formate pe baza ideilor noi formulate și a materialelor din cadrul proiectului;
- în fiecare an școlar, peste 18.000 de elevi vor fi educați cu ajutorul materialelor din cadrul proiectului; acest număr va crește pe măsură ce numărul profesorilor formați va crește de la un an la altul.

c. Dezbateri publice cu privire la modalitățile de stimulare a predării istoriei și educației pentru o cetățenie democratică în România:

- va exista un interes public și politic crescut și o mai mare atenție acordată acestui subiect;
- un cadru de organizare mai bun și mai mult sprijin pentru identificarea de soluții la această problemă.

d. Crearea unei rețele de profesori de istorie, cu caracter național, puternică și activă în România:

- constituirea unei rețele de profesori de istorie dornici și capabili de a promova noul în domeniul predării-învățării istoriei;
- un mod de abordare critic și constructiv cu privire la rolul istoriei și al educației pentru o cetățenie democratică în societatea românească;
- întărirea relațiilor de colaborare pe plan internațional, în cadrul rețelei EUROCLIO, ale Asociației Profesorilor de Istorie din România APIR-CLIO.

Parteneri:

- EUROCLIO, Asociația Europeană a Profesorilor de Istorie
- Centrul Educația 2000+

Proiectul este sprijinit de Ministerul Educației și Cercetării.

Nicoleta Sasu
Coordonator Programe
Centrul Educația 2000+